

## مقایسه نشاط اجتماعی بین کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر یاسوج

سیده فاطمه کشاورز<sup>۱</sup>، آرمین محمودی<sup>۲\*</sup>

<sup>۱</sup> گروه روانشناسی و علوم تربیتی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

### چکیده

این پژوهش به منظور مقایسه نشاط اجتماعی بین کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی انجام شد. لذا هدف کاربردی و روش توصیفی-مقایسه ای می باشد. جامعه آماری کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه اول یاسوج می باشد که با توجه به آمار دریافتی حدود ۲۰۰۰۰ نفر است که از این تعداد دو پنجم پسر و سه پنجم دختر می باشد. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۷۷ نفر برآورد گردید که ۱۵۱ پسر و ۲۲۶ دختر به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب و از پرسشنامه شادی و نشاط استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون های تی، نمونه های مستقل و تحلیل واریانس استفاده شد. نتایج بررسی فرضیه های پژوهش حاکی از عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی، تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان دختر، و عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر بود. ولی به صورت کلی بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر تفاوت معناداری مشاهده گردید.

**واژه های کلیدی:** نشاط اجتماعی، شبکه های اجتماعی، دانش آموزان.

## ۱- مقدمه

یکی از عواملی که در حال حاضر آسیب های زیادی را متوجه قشر نوجوان و دانش آموز کرده است اینترنت و شبکه های اجتماعی اینترنتی و نحوه استفاده از آنها است. شبکه های اجتماعی ساختاری اجتماعی اند که افراد و سازمان های انسانی، میان خود ایجاد کرده اند تا در موضوعات و مقوله های از پیش تعیین شده با یکدیگر تعامل کنند. ساده ترین شبکه اجتماعی را می توان خانواده، بستگان، قبیله، دوستان و همکاران دانست، می توان این گونه شبکه های اجتماعی را «شبکه های اجتماعی حقیقی» نامید (علیمرادی، ۱۳۸۹: ۶).

نوع دیگری از شبکه های اجتماعی نیز وجود دارند که به آن ها «شبکه اجتماعی مجازی» گفته می شود. در این شبکه ها، روابط اشخاص، بر پایه رایانه و اینترنت و به صورت برخط انجام می پذیرد. جامعه ای برخط که کاربران آن، مجاز به اشتراک اطلاعات، تصاویر، فیلم ها، نرم افزارها و همچنین برقراری ارتباط با دیگران و کشف نشانی ارتباطی افراد جدید هستند (علیمرادی، ۱۳۸۹: ۶).

در واقع، شبکه های اجتماعی اینترنتی برای افزایش و تقویت تعاملات اجتماعی در فضای مجازی طراحی شده اند. به طور کلی از طریق اطلاعاتی که بر روی پروفایل افراد قرار می گیرد مانند عکس کاربر، اطلاعات شخصی و علایق (که همه این ها اطلاعاتی را در خصوص هویت فرد فراهم می آورد) برقراری ارتباط تسهیل می گردد. کاربران می توانند پروفایل های دیگران را ببینند و از طریق برنامه های کاربردی مختلف مانند ایمیل و چت با یکدیگر ارتباط برقرار کنند (پمپک، ۲۰۰۹: ۲۲۸).

این شبکه ها دارای پیامدهای منفی هستند که عبارتند از؛

۱- شکل گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار کذب: به علت عدم امکان شناسایی هویت واقعی اعضا و نیز عدم امکان کنترل محتوای تولید شده توسط کاربران شبکه های اجتماعی، یکی از مهم ترین پیامدهای منفی این شبکه ها، شکل گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار کذبی خواهد بود که توسط برخی از اعضای این شبکه ها و با اهداف خاص و غالباً سیاسی منتشر می شود (کیمبرکی، ۲۰۰۸: ۳).

۲- نقض حریم خصوصی افراد: معمولاً شبکه های اجتماعی ابزارها و امکاناتی را در اختیار کاربران خود قرار می دهند تا آنها بتوانند تصاویر و ویدئوهای خویش را در صفحه شخصی خود قرار دهند. همین طور، کاربران می توانند اطلاعات شخصی خود را نیز در این شبکه ها قرار دهند.

۳- انزوا و دور ماندن از محیط های واقعی اجتماع: جامعه مجازی، هیچ وقت جایگزین جامعه واقعی نخواهد گردید؛ بلکه به عنوان تسهیل کننده تجارب اجتماعی عمل خواهد کرد. تسهیلات ارتباطی به ما امکان می دهد تا در سطح جهانی و از راه دور به شیوه ای جدید با اجتماعاتی که منافع مشترکی داریم، بپیوندیم. در نتیجه، با پیوستن به این «اجتماعات از راه دور» قادر خواهیم بود تا در دنیای واقعی نیز روابط اجتماعی بهتری با همسایگان، همکاران و سایر شهروندان جامعه واقعی برقرار سازیم (دوران، ۱۳۸۱).

با وجود همه ظرفیت ها و قابلیت های این شبکه های اجتماعی اینترنتی، آسیب های زیادی را متوجه جامعه کرده است که نباید از نظر دور داشت. یکی از آسیب های بسیار خطرناک این تکنولوژی، تغییر در نگرش ها و باورها و به تبع آن تغییر در نشاط اجتماعی کاربران این تکنولوژی ها است. اینترنت با ساز و کارها و آسیب هایی مانند کم رنگ کردن ارزش های متری، تضعیف فرهنگ های کم حضور، تضعیف اعتقادات و گسترش شبهه های فکری، رواج سطحی نگری فکری، ایجاد سردرگمی، گسترش اباحه گری و گسترش محصولات فرهنگی فرهنگ های منحط در صدد تغییر دادن ارزش های کاربران است. افزون بر این، بنا بر نظریه های مطرح شده درباره تأثیر اینترنت می توان نتیجه گرفت که سیاست های پشت پرده این فن آوری، تأثیر بسزایی در تغییر ارزش ها و فرهنگ اجتماعی کاربران دارد و این شبکه ها با استفاده از ساز و کارهای خاص و بر اساس وضعیت فرهنگی -

<sup>1</sup>-Online

<sup>2</sup>-Pempek, T

<sup>3</sup>-Kimberky

اجتماعی افراد می‌تواند بر باورها و حتی رفتار و نشاط اجتماعی کنشگران اثر گذاشته و آسیب‌پذیری‌های اجتماعی و خانوادگی را نیز همراه داشته باشد (حسینی، ۱۳۹۰).

یکی از نگرانی‌های امروز جامعه ما آثار و پیامدهای منفی همین شبکه‌های اجتماعی مجازی بر رفتارهای جوانان و نوجوانان است، این شبکه‌ها می‌توانند محل‌هایی مناسب برای ملاقات یا گفت‌وگو با دیگر نوجوانان و سایر افراد در سراسر جهان باشند. اما سوء استفاده‌های بسیار توسط افراد شیاد از این شبکه‌ها صورت می‌گیرد که از جمله آن‌ها می‌توان به استفاده از اطلاعات دیگران، به دام انداختن نوجوانان و سوء استفاده از آن‌ها از طریق برقراری ارتباط با آنان و تاثیر بر نگرش و باورهای اعتقادی و مذهبی، دوست‌یابی‌های کاذب میان دختران و پسران نوجوان و نظایر این‌ها اشاره این روابط در ابتدا در فضای جزئی و سطحی بوده، از عمق برخوردار نیست. این نوع ارتباطات در آغاز فاقد مشخصه‌هایی مانند مجاور مادی، تماس منظم، اثر گذاری عمیق و تبادل اطلاعات درباره بافت اجتماعی است، اما می‌تواند به تدریج عمق بیشتری یافته، به طور موثر نقش آفرین باشد و به زمینه‌سازی ملاقات‌ها و مجاورت‌های مادی و غیره منتهی شود و موجبات لغزش‌ها و انحرافات جدی‌تر حتی در راهم کند (اشراقی، ۱۳۹۲).

که این پیامدهای منفی می‌تواند شامل از بین رفتن نشاط اجتماعی در سطح جامعه باشد. نشاط اجتماعی، احساس نشاط به احساسات مثبت فرد و رضایت خاطر او از زندگی مربوط می‌شود، مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که نشاط، عواطف مثبت، تعادل عاطفی و رضایت خاطر، عوامل شخصیتی هستند که با هم همبستگی بالایی دارند (کار، ۲۰۱۳). عوامل مؤثر در نشاط اجتماعی عبارتند از:

۱- مقبولیت اجتماعی: مقبولیت اجتماعی بیانگر ارزش، احترام و منزلتی است که برای یک فرد از سوی خانواده و جامعه در نظر گرفته می‌شود (آلرد و اسمیت، ۱۹۸۹، ۲).

۲- امید به آینده: امید عبارت است از تمایلی که با انتظار وقوع مثبت همراه است و یا به عبارت دیگر ارزیابی مثبت از آنچه را که فرد متمایل است و می‌خواهد که به وقوع بپیوندد (خورشیدی، ۱۳۹۳).

۳- عدالت اجتماعی: عدالت اجتماعی (توزیعی): کتاب تئوری‌های روانشناسی اجتماعی این واژه را اینگونه تعریف کرده است عدالت توزیعی در روابط اجتماعی به معنای آن است که یک فرد در روابط متقابل با دیگران انتظار خواهد داشت پاداش‌های هر فرد در جهت هزینه‌های وی باشد، معمولاً پاداش یا منافع خالص هر فرد متناسب با سرمایه گذاری وی باشد و هر چه سرمایه گذاری بیشتر سود بیشتر (کانتورو و ساندرسون، ۲۰۱۲، ۳).

۴- بیگانگی اجتماعی: از خود بیگانگی: یعنی بیگانه شدن افراد با خودشان و یا با دیگران (آلرد و اسمیت، ۱۹۸۹). به بیان دیگر از خود بیگانگی به وضعیتی گفته می‌شود که مردم در آن اختیار خود را درباره دنیای اجتماعی که خود به دست آورده اند از دست می‌دهند و در نتیجه آن، خود را در یک محیط اجتماعی خصمانه، بیگانه می‌یابند (ستوده، ۱۳۹۰).

می‌توان تبیین نظری بیگانگی را تلویحاً به معنای تبیین شرایط عینی عدم بهروزی به شمار آورد چه با وجود تنوع معنای بیگانگی در نظریه‌های اجتماعی اساساً به مفهوم احساس دوری و جدایی از خود و دیگران و جامعه و کار و... و به طور کلی به معنای بیگانگی فرد از جنبه اصلی و وجود اجتماعی اش می‌باشد (هزار جریبی و آستین افشان، ۱۳۸۸).

۵- فضای مناسب اخلاق عمومی: به معنی رعایت ارزش‌های اخلاقی توسط اعضای جامعه است این ارزش‌ها شامل راستگویی و صداقت، وفای به عهد، عدم چاپلوسی، عدم دورویی یا همان یکرنگی، توجه به منافع دیگران، خوش رفتاری و برخورد مهربان با دیگران، احترام به دیگران، انصاف و... می‌شود (کریمی، ۱۳۹۱).

بنابراین نشاط اجتماعی یکی از اصلی‌ترین نیازهای جوامع امروزی است، جامعه با نشاط و فرهنگ جامعه ای است که استعدادها و افراد آن شکوفا شده و رفاه و امنیت را برای آحاد آن جامعه به ارمغان می‌آورد؛ به عبارتی دارای اثرات و آثاری

<sup>1</sup>-Carr

<sup>2</sup>-Allred & Smith

<sup>3</sup>-Cantor & Sanderson

چند بر زندگی شهروندان و جامعه بوده که از جمله آنها عبارتند: تعلق اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مسئولیت پذیری اجتماعی، وفاق اجتماعی، ارتقاء شاخص های سلامت روانی و اجتماعی، افزایش رضایت از زندگی یا رضایت شغلی، پویایی اجتماعی، افزایش امید، ارتقاء کیفیت زندگی، افزایش خلاقیت و نوآوری، کاهش آسیب های اجتماعی (خصوصاً در جوانان) است. در جامعه خوشحال و خرسند، تولید بهتر، اشتغال بیشتر و اقتصاد، سالم تر خواهد بود. بدون شک در چنین محیطی امنیت اجتماعی و فردی راحت تر به دست می آید (خورشیدی، ۱۳۹۳).

اما این تأثیرها نیز به درستی و با روش های علمی در ایران مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین در این مسیر باید تحقیقات و تلاش های بسیاری باید در سطح جامعه صورت پذیرد تا از ظرفیت این گونه تکنولوژی ها در راه صحیح استفاده گردد و منجر به تربیت جوانانی شود که با نشاط بوده و به فرهنگ و باورهای خود پایبند بمانند، و همنوایی کاملی با ارزش ها و هنجارهای اجتماعی از خود به نمایش بگذارند.

لذا از آنجا که ایجاد نشاط اجتماعی درون جامعه و بطورخاص در مورد دانش آموزان یکی از مسائل اساسی کشور است لذا انجام چنین پژوهشی ضروری به نظر می رسد. و از آنجا که طبق آمارهای موجود حدود ۲۰٪ جمعیت کل کشور را دانش آموزان تشکیل می دهد و به جهت خصوصیات روانشناختی که دارند، از اثرپذیرترین گروه های جامعه به شمار می آیند، بنابراین قبل از آنکه اقدامی در جهت جلوگیری و پیشگیری از گرایش آنان در دام این آسیب ها صورت پذیرد، باید میزان و علل گرایش به این آسیب ها شناسایی تا مسئولین نظام آموزشی و خانواده ها بتوانند نسبت به پیشگیری از ابتلای دانش آموزان به این آسیب ها اقدامات و راه کارهای پیشگیرانه ای را ارائه دهند. بنابراین این مقاله با هدف پاسخ به سوال های زیر انجام پذیرفته است:

### سوال های پژوهش

- ۱- آیا بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۲- آیا بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۳- آیا بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۴- آیا بین نشاط اجتماعی دانش آموزان پسر و دختر مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد؟

### ۲- روش تحقیق

#### ۲-۱- جامعه آماری و روش نمونه گیری

این تحقیق بر حسب هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی - مقایسه ای بوده و جامعه آماری در این پژوهش شامل ۲۰۰۰۰ نفر از دانش آموزان مقطع متوسطه اول یاسوج می باشد که از این تعداد دو پنجم پسر و سه پنجم دختر می باشد. حجم نمونه مورد نیاز با استفاده از فرمول کوکران ۳۷۷ نفر برآورد گردید که از این تعداد با توجه به نسبت پسر و دختر در جامعه آماری، ۱۵۱ پسر و ۲۲۶ دختر به عنوان نمونه انتخاب گردیدند. نمونه مورد نیاز دانش آموزان به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب و بین آنها پرسشنامه توزیع و جمع آوری گردید.

#### ۲-۲- ابزار

ابزار استفاده شده در این پژوهش عبارتند از پرسشنامه نشاط اجتماعی که هدف از پرسشنامه شادی و نشاط ارزیابی ابعاد مختلف شادی و نشاط در افراد می باشد تعداد سوالات این پرسشنامه ۳۷ سوال می باشد. در این پژوهش، ابزار دارای روایی محتوایی می باشد. به منظور بررسی پایایی و قابل اطمینان بودن تحقیق یک آزمون مقدماتی به طور جداگانه بر روی ۳۰ نمونه

با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ انجام گرفت که نتایج آلفای کرونباخ پرسشنامه برابر (۰/۷۶) گزارش شد که حاکی از پایایی پرسشنامه است

### ۳- یافته‌های تحقیق

#### فرضیه اول

بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۱، آزمون تی نمونه های مستقل نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان

متغیر	نمونه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	
نشاط اجتماعی دانش آموزان	کاربران	۱۸۲	۱۳۷/۶۷۰	۱۶/۱۴۵	
	غیرکاربران	۱۹۵	۱۳۴/۹۲۸	۱۶/۴۴۷	
نشاط اجتماعی دانش آموزان					
		لوین تست		T تست	
	آماره f	سطح معناداری	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری
نشاط اجتماعی	۰/۰۹۰	۰/۷۶۵	۱/۶۳۲	۳۷۵	۰/۱۰۴
			۱/۶۳۳	۳۷۴/۰۳۹	۰/۱۰۳
نشاط اجتماعی	تساوی واریانس		تفاوت میانگین		
اجتماعی	عدم تساوی واریانس		تفاوت میانگین		

با توجه به جدول شماره ۱ مقدار F بدست آمده (۰/۰۹۰) با سطح معناداری (۰/۷۶۵) حاکی تساوی واریانسها است. بنابراین مقدار t در شرایط تساوی واریانسها (۱/۶۳۲) با سطح معناداری (۰/۱۰۴) از سطح معناداری آلفای (۰/۰۵) بزرگتر بوده که حاکی از عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان مقطع متوسطه اول یاسوج می باشد.

ولی مقادیر میانگین نمره ای که دو گروه به این متغیر داده اند نشان می دهد مقدار تفاوت میانگین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران (۲/۷۴۲) می باشد که زیاد قابل توجه نیست که حاکی از معناداری باشد ولی با توجه به جدول ۱ می توان بیان کرد که میانگین نمره کاربران (۱۳۷/۶۷۰) از غیرکاربران (۱۳۴/۹۲۸) بیشتر بوده که می تواند نشان دهد نشاط اجتماعی کاربران مقداری بیشتر از غیرکاربران است. ولی معنادار نیست.

#### فرضیه دوم

بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۲، آزمون تی نمونه های مستقل نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان دختر

متغیر	نمونه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	
نشاط اجتماعی دختران	کاربران	۱۱۳	۱۳۷/۰۳۵	۱۶/۶۸۸	
	غیرکاربران	۱۱۳	۱۳۲/۳۶۲	۱۵/۹۰۱	
نشاط اجتماعی					
		لوین تست		T تست	

تفاوت میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره t	سطح معناداری	آماره f	دختران	
۴/۶۷۲	۰/۰۳۲	۲۲۴	۲/۱۵۵	۰/۳۸۳	۰/۷۶۳	تساوی واریانس	
	۰/۰۳۲	۲۲۳/۴۸۰	۲/۱۵۵			عدم تساوی واریانس	

با توجه به جدول شماره ۲ مقدار F بدست آمده (۰/۷۶۳) با سطح معناداری (۰/۳۸۳) حاکی تساوی واریانس ها است. بنابراین مقدار t در شرایط تساوی واریانس ها (۲/۱۵۵) با سطح معناداری (۰/۰۳۲) از سطح معناداری آلفای (۰/۰۵) کوچکتر بوده که حاکی از وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه اول یاسوج می باشد. مقادیر میانگین نمره ای که دو گروه به این متغیر داده اند نشان می دهد کاربران دختر (۱۳۷/۰۳۵) نسبت به غیر کاربران (۱۳۲/۳۶۲) نمره بیشتری به این متغیر داده اند که نشان دهنده نشاط اجتماعی بیشتر این افراد است.

### فرضیه سوم

بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری وجود دارد.

### جدول ۳، آزمون تی نمونه های مستقل نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر

متغیر		نمونه	تعداد	میانگین		انحراف استاندارد	
نشاط اجتماعی		کاربران	۶۹	۱۳۸/۷۱۰		۱۵/۲۷۷	
پسران		غیر کاربران	۸۲	۱۳۸/۴۶۳		۱۶/۶۲۶	
نشاط اجتماعی پسران		لوین تست		تست T			
		آماره f	سطح معناداری	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین
نشاط		۰/۲۴۲	۰/۶۲۴	۰/۰۹۴	۱۴۹	۰/۹۲۵	۰/۲۴۶
اجتماعی							

با توجه به جدول شماره ۳ مقدار F بدست آمده (۰/۲۴۲) با سطح معناداری (۰/۶۲۴) حاکی تساوی واریانس ها است. بنابراین مقدار t در شرایط تساوی واریانس ها (۰/۰۹۴) با سطح معناداری (۰/۰۹۲۵) از سطح معناداری آلفای (۰/۰۵) بزرگتر بوده که حاکی از عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر می باشد.

### فرضیه چهارم

نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر مقطع متوسطه اول یاسوج تفاوت معناداری دارد.

### جدول ۴، آزمون تی نمونه های مستقل مقایسه نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر

متغیر	نمونه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
مقایسه نشاط اجتماعی	پسر	۱۵۱	۱۳۸/۵۷۶	۱۵/۹۷۲
پسر و دختر	دختر	۲۲۶	۱۳۴/۶۹۹	۱۶/۴۳۱

تست T			لوین تست		مقایسه نشاط اجتماعی	
تفاوت میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره t	سطح معناداری	آماره f	پسر و دختر
۳/۸۷۷	۰/۰۲۴	۳۷۵	۲/۲۷۰	۰/۷۸۶	۰/۰۷۴	نشاط
	۰/۰۲۳	۳۲۷/۸۴۵	۲/۲۸۳			تساوی واریانس
						عدم تساوی واریانس

با توجه به جدول شماره ۴ مقدار F بدست آمده (۰/۰۷۴) با سطح معناداری (۰/۷۶۸) حاکی تساوی واریانس ها است. بنابراین مقدار t در شرایط تساوی واریانس ها (۲/۲۷۰) با سطح معناداری (۰/۰۲۴) از سطح معناداری آلفای (۰/۰۵) کوچکتر بوده که حاکی از وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر می باشد. که با توجه به جدول ۴-۱۳ مقادیر میانگین نمره ای دو گروه نشان می دهد نشاط اجتماعی دانش آموزان پسر (۱۳۸/۵۷۶) در مجموع از نشاط اجتماعی دانش آموزان دختر (۱۳۴/۶۹۹) بیشتر است.

#### ۴- بحث و نتیجه گیری

نتایج بررسی فرضیه های پژوهش حاکی از عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی، تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان دختر، و عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر بود. ولی به صورت کلی بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر تفاوت معناداری مشاهده گردید.

شبکه اجتماعی مجازی یا شبکه اجتماعی اینترنتی، وب سایت یا مجموعه ای از وب سایت هایی است که به کاربران امکان می دهد، علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند؛ به عبارت دیگر، شبکه های اجتماعی سایت هایی هستند که با استفاده از یک موتور جست و جوگر و افزودن امکاناتی مانند چت، پیام رسانی الکترونیک، انتقال تصویر و صدا و... امکان ارتباط بیشتر کاربران را در قالب شبکه ای از روابط فردی و گروهی فراهم می آورند و نشاط اجتماعی به احساسات مثبت فرد و رضایت خاطر او از زندگی مربوط می شود، مطالعات انجام شده نشان می دهد که نشاط، عواطف مثبت، تعادل عاطفی و رضایت خاطر، عوامل شخصیتی هستند که با هم همبستگی بالایی دارند. نشاط اجتماعی به احساسات مثبت فرد و رضایت خاطر او از زندگی مربوط می شود، لذا وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان منطقی به نظر می رسد.

نتایج که حاکی از عدم وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی کاربران و غیر کاربران شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر بود. لذا در تبیین این یافته می توان گفت شبکه های اجتماعی، به افراد اجازه می دهند در یک سیستم مشخص و معین پروفایل شخصی خود را داشته باشند، خود را به دیگران معرفی کنند، اطلاعات شان را به اشتراک بگذارند و با دیگران ارتباط برقرار کنند. از این طریق افراد می توانند ارتباط شان با دیگران را حفظ کرده و همچنین ارتباط های اجتماعی جدیدی را شکل دهند.

نتایج که حاکی از وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر بود که با توجه به مقادیر میانگین دو گروه نشاط اجتماعی دانش آموزان پسر در مجموع از نشاط اجتماعی دانش آموزان دختر بیشتر است. که نتایج این پژوهش در این زمینه با نتایج کار کار الماسی ناهمسو می باشد. لذا در تبیین این یافته می توان گفت نشاط اجتماعی یکی از مهم ترین نیازهای جوامع بشری است. این امر در شهرهای بزرگ کمتر دیده می شود، چرا که شهروندان بویژه ساکنان کلانشهرها، فرصت کمتری برای اندیشیدن به خودشان و نیازهایشان دارند و بشدت مستعد افسردگی اند. شلوغی، ترافیک، آلودگی های زیست محیطی و ناامنی های اخلاقی را باعث ایجاد اضطراب و افزایش استرس می شود از سوی دیگر از لحاظ فضاهای عمومی و فرصت های نشاط آور محدودیت وجود دارد و این فضاها گسترده و به طور عادلانه در همه شهر پراکنده نشده است و شهروندان برای دسترسی به این فضاها مشکلاتی دارند و این عوامل موجب افزایش استرس و اضطراب می شود. در یک شهر سرزنده و با نشاط ترس از بزه و ناامنی های اخلاقی وجود ندارد. اگر محیط نشاط آور باشد افراد احساس نشاط و آرامش می

کنند و آن را درک می کنند. هر چه امنیت کمتر باشد و نظم و روال عادی زندگی به مخاطره بیفتد تصمیم گیری و سلامت روان کاهش می یابد. ایجاد نشاط در جامعه با استفاده از ابزارهای مختلف بویژه ارتقای کیفیت مبلمان شهری، احداث پارک های تخصصی در سطح شهر از جمله پارک بانوان و احداث واحدهای ورزشی، می تواند عاملی برای ایجاد روحیه نشاط و شادابی در بین اقشار مختلف مردم بویژه جوانان باشد لذا وجود تفاوت معنادار بین نشاط اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر منطقی به نظر می رسد. لذا پیشنهاد میگردد؛ پیشنهاد می شود که متولیان و مدیران فرهنگی کشور، با آسیب شناسی کامل شبکه های اجتماعی و به دور از برخوردهای احساسی و مقطعی نسبت به آموزش خانواده ها از طریق رسانه ی ملی برنامه ریزی درازمدت داشته باشند.

## منابع

۱. اشراقی، یاسر، (۱۳۹۲)، بررسی میزان اعتماد کاربران اینترنت به محتوای منتشره در شبکه های اجتماعی مجازی (مطالعه موردی: فیس بوک و کلوب)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
۲. خورشیدی، رضا، (۱۳۹۳)، نظریه نشاط اجتماعی، نشریه رشد آموزش علوم اجتماعی، شماره ۳، ۴-۷.
۳. دوران، بهزاد، (۱۳۸۱)، تأثیر فضای سیبرنتیک بر هویت اجتماعی، پایان نامه دکتری، تهران: دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
۴. دهخدا، علی اکبر، (۱۳۸۵)، لغت نامه، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۵. ستوده، هدایت الله، (۱۳۹۰)، آسیب شناسی اجتماعی و جامعه شناسی انحرافات، تهران: انتشارات آوای نور.
۶. شکوری، علی، احمدی، هیوا و اسماعیل زاده، خالد، (۱۳۹۲)، مطالعه نشاط اجتماعی و عوامل مرتبط با آن در بین جوانان (مورد مطالعه: شهر پیرانشهر)، نشریه جامعه شناسی جوانان، شماره ۳، ۵-۸.
۷. علیمردی، مصطفی، (۱۳۸۹)، سیر تطور شبکه های اجتماعی؛ نگاهی به آغاز و انجام شبکه های اجتماعی، نشریه اطلاع رسانی و کتابداری، شماره ۳۱، ۶-۱۳.
۸. کریمی، یوسف، (۱۳۹۱)، روانشناسی اجتماعی، تهران: انتشارات بعثت.
۹. الماسی، مسعود، (۱۳۸۷)، بررسی رابطه استفاده از اینترنت و هویت اجتماعی دختران دانشجو: مطالع موردی دانشگاه آزاد واحد ایلام، مجموعه مقالات همایش جوانان و هویت ایرانی، تهران: پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات اجتماعی.
۱۰. هزارجریبی، جعفر و آستین افشان، پروانه، (۱۳۸۸)، بررسی عوامل موثر بر نشاط اجتماعی (با تاکید بر استان تهران)، جامعه شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان)، شماره ۱، ۱۱۹-۱۴۶.
11. Allred, K.D., & Smith, T.W., (1989), The hardly personality: Cognitive and physiological responses to evaluative threat, *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol.56, Pp.257-266.
12. Allred, K.D., & Smith, T.W., (1989), The hardly personality: Cognitive and physiological responses to evaluative threat, *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol.56, Pp.257-266.
13. Cantor. N., & Sanderson, C.A., (2012), Life task satisfaction and well-being, In D. Kahneman.
14. Cantor. N., & Sanderson, C.A., (2012), Life task satisfaction and well-being, In D. Kahneman.
15. Carr, A., (2013), *Positive Psychology*, Hove and New York: Brunner – Routledge.
16. Carr, A., (2013), *Positive Psychology*, Hove and New York: Brunner – Routledge.
17. Clary, C.G., (2014), Religious involvement and subjective well-being, *Journal of Health and social Behavior*, Vol.82, Pp.80-99.
18. Fan, W., & Yeung, K.H., (2014), Media and religion, *Communications in Nonlinear Science and Numerical Simulation*, Vol.20, Issue 3, Pp. 1015-1025.



19. Kimberky, M.C., (2008), The Positive and Negative Implications of Anonymity in Internet Social Lnteractions, Computers in Human Behacior, Pp.3038-3065.
20. Kimberky, M.C., (2008), The Positive and Negative Implications of Anonymity in Internet Social Lnteractions, Computers in Human Behacior, Pp.3038-3065.
21. Lee, S.K., (2014), The impact of social network in religious communication networks on Korean immigrant's intercultural development, International Journal of Intercultural Relations, Vol.43, Pp. 289-303.
22. Pempek, T., & et al., (2009), College students' social networking experiences on Facebook, Journal of Applied Developmental Psychology, Vol.30, pp. 227-238.
23. Pempek, T., & et al., (2009), College students' social networking experiences on Facebook, Journal of Applied Developmental Psychology, Vol.30, pp. 227-238.
24. Praprotnik, T., (2004), How to Understand Identity in Anonymous, Communication? Available in: [www.hsd.hr/revija/pdf/1-2-2004/01-praprotnik.pdf](http://www.hsd.hr/revija/pdf/1-2-2004/01-praprotnik.pdf).
25. Smith, Ch., (2004) , National study of youth and religion, University of north california,chapter Hill,[www.youth and religion.org](http://www.youth and religion.org).